

KLASA 2 - Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina

20 – Potraživanja po osnovu prodaje

- Evidentiraju se po nabavnoj vrednosti,
- Umanjuju se zbog imparitetnih gubitaka i nemogućnosti naplate
- Obračun potraživanja od kupaca iz inostranstva regulisano je MRS 21 – Učinci promene kursa i razmene stranih valuta.

Najznačajniji računi:

- 200 – Kupci – matična i zavisna pravna lica,
- 201 – Kupci u inostranstvu – matična i zavisna pravna lica,
- 202 – Kupci u zemlji- ostala povezana pravna lica,
- 203 – Kupci u inostranstvu – ostala povezana lica,
- 204 - Kupci u zemlji,
- 205 – Kupci u inostranstvu,
- 209- Ispravka vrednosti potraživanja od kupaca.

204 – Kupci u zemlji

Knjigovodstveno obuhvatanje nastanka potraživanja vrši se zaduživanjem računa **204 – Kupci u zemlji** za iznos faktrune vrednosti prodate robe, proizvoda ili usluga uvećane za iznos pripadajućeg PDV –a, dok nam potražuju računi grupe **60 i 61** (prihodi) za iznos fakturne vrednosti prodaje, kao i račun **470 – Obaveze za PDV po izdatim fakturama**

23 – Kratkoročni finansijski plasmani

- 230- Kratkoročni krediti i plasmani – matična i zavisna pravna lica;
- 231- Kratkoročni krediti i plasmani – ostala povezana pravna lica;
- 232- Kratkoročni krediti u zemlji;
- 233- Kratkoročni krediti u inostranstvu;
- 234- Deo dugoročnog kredita koji dospeva do jedne godine;
- 235- Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća – deo koji dospeva do jedne godine;
- 236- Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha;
- 237- Otkupljene sopstvene akcije;
- 238- Ostali kratkoročni finansijski plasmani;
- 239- Ispravka vrednosti kratkoročnih finansijskih plasmani;

232 – Kratkoročni krediti u zemlji

Mogu biti: u novcu, u robi

Knjigovodstvena evidencija kratkoročnih kredita u novcu

Duguje: račun 232 –Kratkoročni krediti u zemlji

Potražuje: račun 241 – Tekući račun

Obračun kamate:

Duguje: 220 – Potraživanje za kamate

Potražuje: 662 – Prihodi od kamate

Knjigovodstvena evidencija kratkoročnih kredita u robi

Duguje: račun 232 –Kratkoročni krediti u zemlji

Potražuju: račun 604 – Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu/614 - Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu

račun 470 – Obaveze za PDV

Primer:

0) Stanje na pojedinim računima preduzeća „Trend“ je sledeće: 132 – Roba u prometu na veliko 500.000 rsd. (zalihe robe vode se po nabavnoj vrednosti).

I) Preduzeće „Trend“ je prodalo petinu robe preduzeću „Moda“ za 150.000 rsd, sa rokom plaćanja od 5 meseci, na 5 jednake mesečne rate, uz kamatu od 10% godišnje.

II) Izvršen je obračun kamate za odobreni robni kredit.

III) U ugovorenom roku firma „Moda“ je uplatila prvu ratu, uvećanu za pripadajuću kamatu.

Obračun kamate $150.000 * 0,10 = 15.000 / 12 = 1.250$
mesečni iznos $1.250 * 5 = \mathbf{6.250}$

r.b.	Broj računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
1	232	602	Kratkoročni krediti u zemlji Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	180.000	150.000 30.000
		470	Obaveze za PDV Za odobreni robni kredit		
1a	501	132	Nabavna vrednost prodane robe Roba u prometu na veliko Interni obračun realizacije	100.000	100.000
2	220	662	Potraživanje za kamate i divid. Prihodi od kamate Za obračunatu kamatu	6.250	6.250
3	241	232	Tekući račun Kratkoročni krediti u zemlji	37.250	36.000
		220	Pot. za kamate i dividende		1.250

24 – Gotovina i gotovinski ekvivalenti

- Gotovinu čine raspoložive kovanice, valute, čekovi i novačni nalozi od kupaca, kao i depoziti na bankovnim čekovnim računima, koji su raspoloženi odmah po zahtevu.
- Ekvivalenti gotovine su namenjeni izmirivanju kratkoročnih gotovinskih obaveza i obuhvataju: čekove domaćih banaka primljene na naplatu; menice domaćih banaka primljene na naplatu, ostale čekove primljene na naplatu, ostale menice primljene na naplatu i sopstvene vučene menice, tekuća ulaganja koja se kotiraju na berzi i čije dospeće je unutar kratkog perioda od datuma nabavke od strane pravnog lica i plemenite metale

Osnovni računi:

- 240 – Hartije od vrednosti gotovinski ekvivalenti
- 241 – Tekući račun
- 242 – Izdvojena novčana sredstva i akreditivi
- 243 – Blagajna
- 244 – Devizni račun
- 245 – Devizni akreditiv
- 246 – Devizna blagajna
- 248 – Ostala novčana sredstva
- 249 – Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena.

Primer

- 0) Stanje na pojedinim računima preduzeća „Metal“ je sledeće: 204 – Kupci u zemlji 500.000 rsd, 241 – Tekući račun - 400.000 rsd.
- 1) Od kupca iz zemlje primljena je menica broj 2236 na iznos od 200.000 rsd. Na osnovu izvoda banke 11885 vidi se da je menica realizovana.

r.b.	Broj računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
1	240	204	Hartije od vrednosti i gotovinski ekvivalenti Kupci u zemlji Menica br. 2236	200.000	200.000
1a	241	240	Tekući račun Hartije od vrednosti i gotovinski ekvivaletni Izvod br. 11885	200.000	200.000

242 - Izdvojena novčana sredstva i akreditivi

Primer:

- 0) Stanje na pojedinim računima preduzeća
„Moda“ je sledeće: 241 – Tekući račun 600.000,
435 – Dobavljači iz zemlje – 700.000
- I) Za izmirenje obaveze prema dobavljaču iz
zemlje, preduzeće „Moda“ je otvorilo akreditiv na
iznos od 500.000.
- II) Nakon reprezentovane dokumentacije banka je
izmirila obaveze preduzeća „Moda“ prema
dobavljaču iz otvorenog akreditiva. Izvod banke
2886

r.b.	Broj računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
1	242	241	Izdvojena novčana sredstva i akreditivi Tekući račun za otvoreni akreditiv	500.000	500.000
2	435	242	Dobavljači iz zemlje Izdvojena novčana sredstva i akreditivi Izvod br. 2886	500.000	500.000

244 – Devizni račun

Primer:

0) Stanje na pojedinim računima preduzeća „Trend“ je sledeće: 205- Kupci u inostranstvu 10.000 EU (1:110), 436- Dobavljači iz inostranstva 15.000 EU (1:110), 244 - Devizni račun 10.000 eur (1:110), 241- Tekući račun 1.000.000 rsd.

I) Od kupaca iz inostranstva preduzeće „Trend“ je naplatio potraživanje u iznosu od 10.000 eur (1:110)

II) Preduzeće „Trend“ je kupilo od banke 5.000 eur kurs (1:110)

III) Preduzeće „Trend“ je izmirilo obavezu prema dobavljaču u iznosu od 15.000 eur

244 – Devizni račun

r.b.	br. računa		Opis	Duguje	Potražuje
	D	P			
1.	244	205	Devizni račun Kupci iz inostranstva Naplata potraživanja	1.100.000	1.100.000
2.	244	241	Devizni račun Tekući račun Kupovina deviza	550.000	550.000
3.	436	244	Dobavljači iz inostranstva Devizni račun Za izmirenje obaveze prema inost.	1.650.000	1.650.000